

AALBORG UNIVERSITET

Aftagerpanelmøde for Institut for Bæredygtighed og Planlægning

Studienævnet for Planlægning og Landinspektøruddannelsen

Aftagerpanel for Byplanlægning

Tirsdag d. 6. juni 2024, kl. 09:00 til 11:30

Lokale 3.368, AAU, Rendsburggade 14, 2. sal, Niveau 3, 9000 Aalborg eller via TEAMS

REFERAT

Mødeleder: Programkoordinator Kristian Olesen

Referent: Studienævnsssekretær Allis Hansen

Deltagere: *Martin Richner (MR), Byplanlægger, Sweco, Mette Olesen (MO), Mobilitetsplanlægger, Aalborg Kommune, Alex Tolstrup (AT), Byplanlægger/Projektleder, Aalborg Kommune, Kirstine Tommerup (KT), Planlægger, Odense Kommune, Mai-Britt Helle Jensen (MBHJ), Leder for By- og Egnsstrategisk Sekretariat, Faaborg-Midtfyn Kommune, Britt Vorgod Pedersen (BVP), Sekretariatschef, Plan22+ / Dansk Byplanlaboratorium, Kristian Olesen (KO), Lektor og programkoordinator, AAU, Pernille Bertelsen (PB), Studieleder, AAU, Poul Alberg Østergaard (PAØ), Studienævnnsformand, AAU, Rasmus Nedergård Steffansen (RNS), Adjunkt, AAU, Allis Hansen (AH), Studienævnsssekretær, AAU*

Afbud:

Anne Marie Lautrup Nielsen, Civilingeniør, Rambøll, Maja Busck, Byplanlægger/Specialkonsulent, Københavns Kommune, Enza Lissandrello, Lektor, AAU

Forkortelser brugt i referatet:

AAU = Aalborg Universitet

BEM = By-, Energi- og Miljøplanlægning

UPM = Urban Planning and Management

PLAN = Institut for Bæredygtighed og Planlægning

AAL = Aalborg

KBH = København

ECTS = European Credit Transfer System

GIS = Geografisk Informations System

A&D = Arkitektur og Design

1. Godkendelse af dagsorden

Baggrund: Gennemgang af dagsorden og godkendelse

Behandling: Godkendelse

Konklusion: Godkendt

Introduktion til aftagerpanelet (Kristian)

Baggrund: Velkomst af det nye aftagerpanel godkendt i 2024 for en fireårig periode, introduktion til de enkelte medlemmer samt orientering om aftagerpanelets funktion

KO bød velkommen og orienterede om aftagerpanelets funktion. Derefter præsentationsrunde.

2. Intro til byplanlæggeruddannelsen (Kristian)

Baggrund: Intro til uddannelsen til det nye aftagerpanel.

Link til studieordningen for bacheloruddannelsen:

<https://studieordninger.aau.dk/2024/44/4968>

Link til studieordningen for kandidatuddannelsen:

<https://studieordninger.aau.dk/2024/47/4977>

Behandling: Orientering

Konklusion:

KO orienterede om, at 1. og 2. semester giver generel planfaglighed og teknisk/naturvidenskabelige kompetencer. 3. semester omhandler byplanlægning. Ofte laver de studerende en lokalplan i projektet, men det er også muligt at vælge andre emner. Dertil er der et obligatorisk kursus i "Planjura og regulering", som køres sammen med landinspektøruddannelsen. 3. semester indeholder også tre valgkurser, hvoraf de studerende skal vælge to. To valgkurser kører sammen med landinspektøruddannelsen – det drejer sig om kurserne i hhv. "Bypolitik og planlægning" og "Kvalitative og kvantitative byanalyser". Det tredje valgkursus er i "Design af byens infrastrukturer og mobilitet". På 4. semester lærer de studerende om miljøplanlægning (virksomhedsperspektiv) og på 5. semester om energiplanlægning, herunder også miljøvurdering. På 6. semester skrives bachelorprojekt + man opnår tværgående kompetencer (borgerinddragelse).

BVP spurgte om, AAU stadig har en uddannelse i Urban Design. KO svarede, at den stadig blev udbudt, men ved et andet institut. Der er ingen samlæsning mellem de to uddannelser. KT nævnte, at aftagere tidligere havde gjort opmærksom på et muligt samarbejde, så det var relevant at arbejde på mere samarbejde på tværs. KO var enig i dette, men han var usikker på om det skulle være undervisning eller samlæs-

ning. MO supplerede med, at man måske kunne overveje at lave en mere byplanfaglig uddannelse, men samtidig var miljø og energi også gode fagligheder at kende til. AAU's uddannelser indenfor "Mobilitet" og "Veje og trafik" var ophørt. KO svarede, at nogle af vores studerende også skriver projekter om vedvarende energianlæg og der kan de virkelig bruge BEM-uddannelsen. Der var enighed om, at man som byplanlægger skal vide lidt om det hele og det er svært dels at nå det hele og dels at sige, hvad en ren byplanlæggeruddannelse er. Man kunne lege med tanken om en bacheloruddannelse med en designvinkel, men samtidig er det også de studerendes eget ansvar at vinkle projekterne, så man får sin egen vinkel/profil/fagområde. MBHJ syntes, at det var ærgerligt, hvis man ikke har indsigt i æstetikken og byrum. Det er supergodt med planjura, men også godt at vide, hvilke principper man skal forholde sig til i et byrum ift. bl.a. investorer. Det handler om rumlig forståelse, hvilket også er vigtigt ved lokalplaner. Det at læse byen, læse konteksten. Forståelsen af et rum er vigtig uanset om det drejer sig om en plads, et boligområde eller en gade. BVP supplerede med, at man ofte som byplanlægger i en kommune ikke laver en plan fra bunden af, så der er forståelsen vigtig. Det er vigtigt at kunne læse og forstå arkitekttegninger. KO nævnte, at de studerende laver rumlige analyser på mange niveauer, herunder også på lokalt niveau. KO og RNS ville undersøge, hvor meget af det, der ligger i kurset i "Design af byens infrastruktur og mobilitet". MO underviser i dette kursus til efteråret. KO foreslog at gennemgå alle elementer på 3. semester til næste aftagermøde. Dertil ville KO lave en analyse på at lave et kursus på tværs med A&D og bringe emnet op på næste aftagermøde. MO nævnte, at der er behov for det mere løsningsorienterede bl.a. ift. mobilitet og MBHJ mente, at man skulle arbejde lidt mere ambitiøst med, hvordan man får givet de studerende en rumlig forståelse. KO og RNS svarede, at de studerende ved en del allerede og at meget af det, der bliver sagt er lagt til grund for det nuværende kursus i "Design af byens infrastruktur og mobilitet". Eksisterende byrum og analysere det og komme med løsningsforslag. Det er dog et valgkursus. Måske er det noget med titlen, der er lidt misvisende. KO følger op på det og vil på næste aftagermøde præsentere mere grundigt, hvor den rumlige forståelse ligger.

Kandidatspecialiseringen i byplanlægning (Urban Planning and Management):

På kandidatuddannelsen er det muligt at specialisere sig. Det er en international uddannelse og er struktureret således, at 1. og 2. semester er meget givet, de næste semestre er mere frie. På 1. semester skal de studerende analysere en plan og 2. semester omhandler planlægningsprocesser og den politiske dimension. Der er pt. et fælleskursus på begge semestre, som støtter op om projektet og støtter op om teori og metode. De andre kurser på 1. og 2. semester har mere et decideret byfokus. På 3. semester er der fokus på faglig udvikling og de studerende har mulighed for at skrive projekt med eller uden et integreret projektorienteret forløb i en ekstern organi-

sation. På 3. semester er der som noget forholdsvist nyt også indført et kursus i "Project Management for Planners". Kurset er blevet indført efter ønske fra aftagere og dimittender.

MBHJ nævnte, at byudvikling i højere grad er styret af markedet. Og der mangler generelle kompetencer i at kunne forstå markedet og økonomien i et byggeri. Byggeretspriser, forretningsudvikling, hvilken bundlinje investor sidder med. Pt. uddanner kommunerne medarbejdere til at specialisere sig i det. Uden viden om dette, står man lidt dårligt i en forhandlingssituation. AT nævnte, at vi tidligere har talt om, at der er for meget fokus på samfundsøkonomi og ikke på projektøkonomi. KO var enig i, at vores dimittender ikke får viden i at gennemskue en investors kalkule og i at kunne gå i dialog med en developer om det. Et par af aftagerne omtalte et kursus ved Dansk Byplanlaboratorium, som de selv har været på. Der var enighed blandt aftagerne om, at begrebsforståelse og sproget er vigtigt at lære. For hvornår er det, at man bare skal tro på investorerne og developerne? Denne viden er også vigtig ved energiprojekter. Projektøkonomi er noget andet end det, der er på projektledelseskurset. KO nævnte, at man måske kunne invitere en developer ind på kurset. PB supplerede med, at der også er spørgsmålet om stoftrængsel på et kursus og hvor meget, der skal ind. Har kommunerne ikke en økonom med i projekterne? AT svarede, at der er en benhård prioritering og som byplanlægger skal man være halvt mange ting. MO nævnte, at der er grænser for, hvor meget mere man kan proppe ind i kurset, men det vil være oplagt at få nogen ind med et andet perspektiv for at give en forståelse. Det blev foreslået, at vi kunne prøve at tage en dialog med Dansk Byplanlaboratorium, hvor man har målrettede kurser og meget erfaring.

MBHJ sagde, at hendes oplevelse var, at man i årene fra 2019 til nu er blevet væltet bagover med projekter fra private developere. Det er kommunens hverdag præget af nu, så der er et stigende behov. AT nævnte, at et kursus også kunne være relevant, hvis man ender i privat regi. Så det ville også være brugbart i en anden sammenhæng end forhandlingssituationen.

3. Nyt fra uddannelsen (Kristian)

Baggrund: Orientering om nyt fra uddannelsen – herunder status for optag/ansøgningsproces, studiestart, overvejelser om indførelse af uddannelsesleder for de enkelte programmer, regeringens kandidatreform

Behandling: Orientering

Konklusion:

KO orienterede om ret flotte optag på bacheloruddannelsen i de seneste 5 år. Dog skal vi blive bedre til at fastholde vores studerende og også blive bedre til at få de rette studerende ind på uddannelsen. For nogle år siden blev det muligt at tage en test på hjemmesiden. Specielt i AAL er man udfordret med høje frafaldstal. Der har været drøftelser ift. at lave en proaktiv fastholdelsesstrategi - især på 1. og 2. semester. De fleste melder sig ud i løbet af 1. og 2. semester. PB orienterede om, at vi er

med i et pilotprojekt, hvor de studerende bliver spurgt ind til studiemiljø. Vi ved ikke pt. hvor det halter. Begrundelserne for udmeldelse er brede og vi er udfordret på data. De studerende, der ikke dukker op, ved vi ikke hvorfor. Og ved frafald ved vi heller ikke nødvendigvis hvorfor, da ikke alle svarer på, hvorfor de udmelder sig. Det kan ofte være tilfældigheder f.eks. toneangivende dynamikker. På første studieår (1. og 2. semester) har vi planlæggere inde at fortælle om, hvilke jobs man kan få efter endt uddannelse. Men frafald er et opmærksomhedspunkt.

På kandidatuddannelsen har vi haft nogle år med meget få internationale studerende. Det ser dog bedre ud nu. Uddannelsen er blevet dimensioneret grundet ledighedstal. Ledighedstallene er regnet samlet for alle 4 specialiseringer, da de alle er samlet på samme studieordning. Grænseværdien skal være under 8,7%. Et gennemsnit på ledighed mellem 4. og 7. kvartal.

I 2024 kan vi optage 64 studerende på tværs af specialiseringerne. Programkoordinatorerne har fordelt studiepladserne mellem specialiseringerne. 15 studiepladser på UPM. Der er mulighed for overbooking, men på sigt er det et problem med dimensioneringen.

KO har lavet en undersøgelse via LinkedIn på, hvor dimittenderne fra 2023 fået job. Har kunnet se, at 7 ud af 10 er i job, heraf 4 ved kommuner og 3 i private virksomheder. På sigt forventes bedre ledighedstal. Aftagerne kunne ikke helt forstå dimensionering og ledighedstal, da man både i det private og i kommunerne har ledige stillinger. Dimensioneringen er Ministeriets beslutning og den er svær at ændre. Ved evt. ansøgning om ophævelse af dimensioneringen, vil vi gerne involvere aftagerne.

KO informerede yderligere om, at mhp. at få en øget employability, er der indført en mentorordning. I løbet af kandidatuddannelsen får de studerende tilbudt to samtaler med programkoordinator. Den sidste samtale fokuserer bl.a. på hvad de studerende vil efter uddannelsen og hvordan vi kan komme tættere på drømmejobbet. Det virker til at de studerende er blevet tidligere klar til et job. Mentorordningen er et tilbud. Første snak tog alle imod. Anden snak var det ikke alle som tog imod.

MBHJ foreslog at have samtaler på tidligere semestre og at tage nogle tidligere dimittender ind med cases og jobs. Fortællinger og rollemodeller er vigtige. PB nævnte, at det netop er noget, vi arbejder på. MO fortalte, at hun har været med i Nordjyske Planlæggere og havde derfra et indtryk af, at de studerende var lidt i en osteklokke. Det er vigtigt med netværk. Man skal lære meget håndværk, når man kommer ud som dimittend og som man også kan begynde at lære i et studiejob.

Det blev foreslået at bringe Svend Erik Rolandsen ind som oplægsholder ved et fagligt/socialt arrangement.

4. Status for bacheloruddannelsen i By-, Energi- og Miljøplanlægning (Poul)

Baggrund: Status for optag, indfasning af ny studieordning, opdaterede læringsmål for kursus på 1. semester i "Matematik og Naturvidenskab" m.v.

Behandling: Orientering og drøftelse

Bilag: Reviderede læringsmål i "Matematik og naturvidenskab"

Konklusion:

PAØ orienterede om, at studieordningen blev revideret for et par år siden med start til september 2022. De første studerende på den reviderede studieordning går nu på 4. semester. Det går fint på 1. og 2. semester. På 3. semester er der måske et ønske om at få valgkursus i "Bypolitik og Planlægning" gjort obligatorisk. I den reviderede studieordning er der byttet rundt på 4. semester og 5. semester i forhold til tidligere således, at 4. semester nu fokuserer på miljø (virksomhedernes miljøpåvirkninger) og 5. semester nu fokuserer på energiplanlægning. Tilbagemeldingen fra semesterkoordinаторerne er, at det går glimrende på 4. semester. Det nye 5. semester kører for første gang i efteråret 2024. Som noget nyt er der nu to energiplanlægningskurser.

Pt. er optagelsestallene 12 med første prioritet i KBH og 13 med første prioritet i AAL. Tallene er mindre i år ift. samme tid sidste år. Deadline for ansøgning er d. 5. juli. Tidligere havde PLAN egen kommunikationsafdeling, men denne er nu centraliseret.

Ift. kursus i "Matematik og Naturvidenskab" på 1. semester har der været behov for at justere læringsmålene, da de både af undervisere og studerende blev oplevet som værende for omfattende ift. at opretholde kvalitet. Justeringen er foretaget i tæt samarbejde med underviserne og er mere nøjagtig og udspecificeret. Stokes lov er taget ud. De justerede læringsmål forventes at træde i kraft fra og med efteråret 2024.

5. Kunstig intelligens/AI (Kristian)

Baggrund: Med baggrund i udviklingen af kunstig intelligens ønskes en drøftelse af, hvordan aftagerorganisationerne anvender dette og forslag til inddragelse i studieforløbet

Behandling: Drøftelse

Konklusion:

Sådan som det er nu, så bliver det på hvert semester besluttet, hvordan AI må bruges, hvis overhovedet. KO har spurgt de studerende, hvordan de bruger det og de bruger det overraskende lidt.

MO nævnte, at der i Aalborg Kommune er stort fokus på, hvad det kan bruges til. Copilot er der åbnet op for. Ellers er der meget lovgivning som går imod. Det er ikke så fagfunderet endnu. Der er et centre of excellence på vej i Aalborg Kommune. Bruges som internt opslagsværk, arbejdsstøtteværktøj lige nu. Ved byggeri kommer der mange standardspørgsmål og man er ved at undersøge brug der. Visualisering kunne være et område. Ved driftsopgaver bruges det – f.eks. ved trafikstyring. Copilot er god til at finde gamle sager, men det er vigtigt at kunne prompte godt. Som ny medarbej-

der er der besparelser at hente ved at finde paragraffer (Planlov, Karnov). AT supple-
rede med, at AI er meget rationelt og det at arbejde som byplanlægger i en politisk or-
ganisation ikke er rationelt.

Ved Plan22+ / Dansk Byplanlaboratorium har man ikke taget det i brug endnu. Man
kunne formode at bruge det til opsummering på høringssvar.

Hos Faaborg-Midtfyn Kommune er det heller ikke taget i brug. Har ikke fået adgang til
Copilot. Delen til det danske sprog er først lige blevet færdig, så det vil formentlig få
brugen til at stige. AI kan være god til at finde relevante kendelser. Men kan der f.eks.
laves et udkast til en lokalplan? Det har vi til gode at se. AT svarede, at et udkast til
en lokalplan godt kan laves, men det skal kigges kritisk igennem.

Ved myndighedsområde skal det sikres at forvaltningspraksis er ens. Dette kan AI for-
mentligt også bidrage til på sigt.

Copilot kan komme frem med forslag f.eks. til en støjhandlingsplan baseret på erfarin-
ger fra andre kommuner, hvilket giver en hurtig indledende analyse.

MR nævnte, at både Sweco og COWI har deres eget "system". Det er ikke hans ind-
tryk at byplanlæggerne bruger det aktivt. Og uddannelsesmæssigt tænker han ikke, at
det er nødvendigt med for mange ECTS på det. Men det er godt at lære at prompte
godt og lære om faldgruber. Kildekritik.

6. Indarbejdelse af digitalisering i uddannelserne (Kristian)

Baggrund: Drøftelse af, hvilke digitale platforme, der anvendes ved aftagerne, f.eks.
TEAMS, Miroboard eller andre digitale redskaber, som det er passende at introducere
de studerende for i studiet

Behandling: Drøftelse

Konklusion:

KO orienterede om, at der for nogle år siden blev arbejdet med at få digitale lærings-
mål ind i uddannelserne og gav eksempler på digitale læringsmål. Nu er fokus også
på procesværktøjer. Der var enighed om at TEAMS er en vigtig platform. Det bruges
til møder og dokumenthåndtering. Man bruger ofte økonomistyringssystemer, men det
giver ikke mening at lære de studerende det. Mange kommuner har eget system.

MBHJ nævnte, at de bruger projektstyringssystemer som ProjectFlow, Planner, Excel.
Excel er meget vigtigt og mange kan det ikke godt nok. Excel kan kobles til GIS og
bruges til analyser. KO vil spørge om vores undervisning i Statistik kan blive mere Ex-
cel-baseret.

7. Studieordningsrevision på kandidatuddannelsen i "By-, Energi- og Miljøplan- lægning" (Kristian)

Baggrund: Drøftelse af ønske om indlejring af kursus i "Theories of Science and Re-
search Designs" i projektenheden på 1. semester. Dertil drøftelse af generel studie-
ordningsrevision.

Behandling: Drøftelse

Konklusion:

KO orienterede om, at kursus i "Theories of Science and Research Designs" (TSRD) på 1. semester af kandidatuddannelsen har modtaget middelhøje evalueringer fra de studerende, hvilket bl.a. efter drøftelser i studienævnet har medført et ønske om at nedlægge kurset. Kurset har bl.a. introduceret til videnskabsteori, orienteringer for videnskabeligt og ikke videnskabeligt, forskningsdesign, litteratursøgning.

KO har umiddelbart 3 løsningsforslag:

Løsning 1: Nyt kursus eksempelvis om AI, hvori TSRD-kompetencer integreres

Løsning 2: Et projekt på 20 ECTS med TSRD-undervisning indlejret (evt. over to semestre)

Løsning 3: Indlejring af TS- kompetencer i 1. semester kursus i "Planning History and Urban Theory"

Der var umiddelbart generel enighed om, at det var en god idé at koble det til andre kurser - altså løsning 3, men løsning 2 kunne også godt være en fin løsning.

Intro til strømninger og hvordan de tænkes i fagligheder er vigtig viden. Det er også meget vigtigt med viden om, hvilken videnskab noget er skabt indenfor.

8. Evt.

Intet under dette punkt.